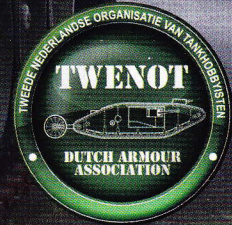
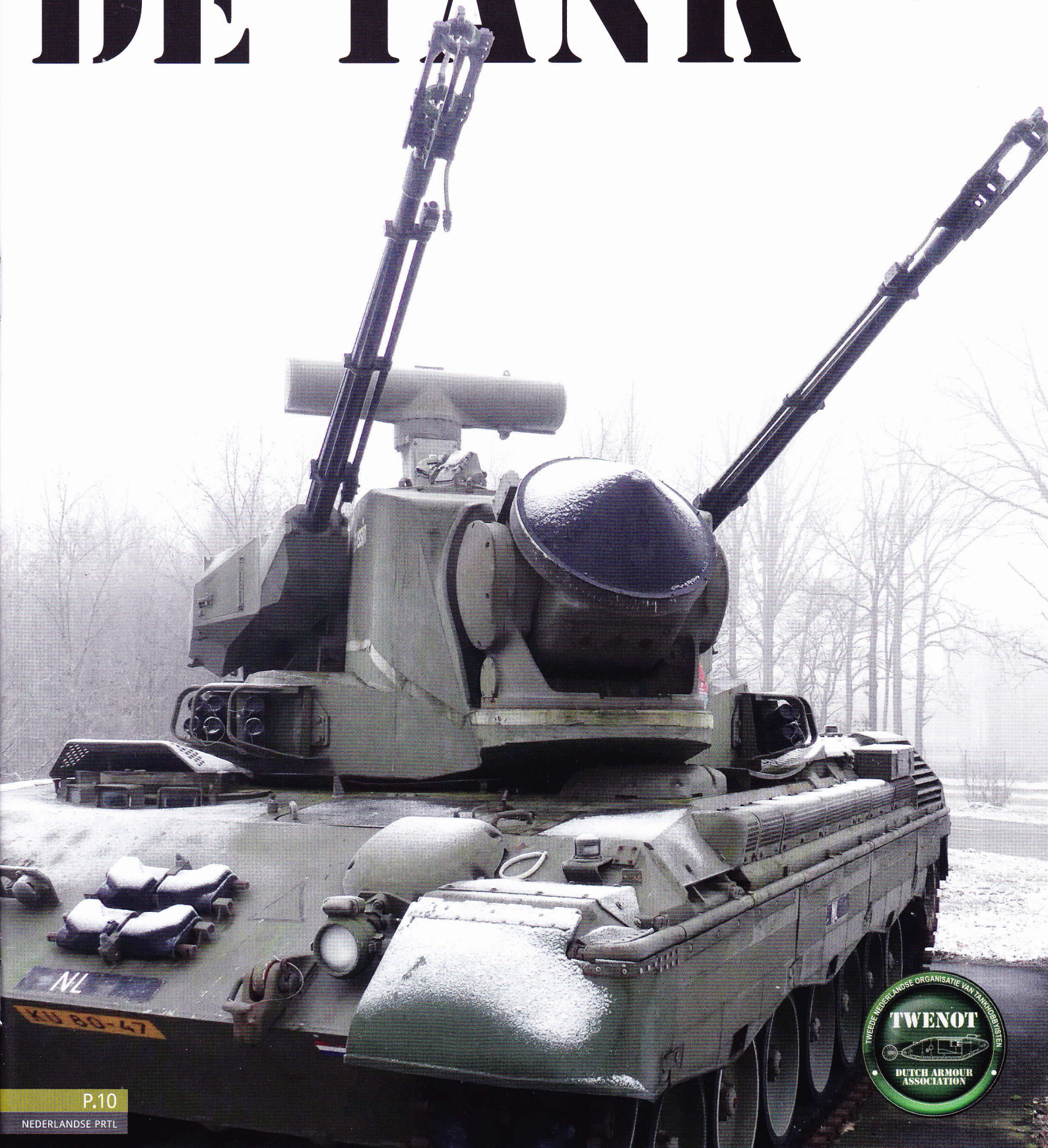

DE TANK

nr. 277
augustus 2022

P.10

NEDERLANDSE PRTL

IN DIT NUMMER

P.06

EINDELIJK WEER EEN TWENOT-DAG

P.08

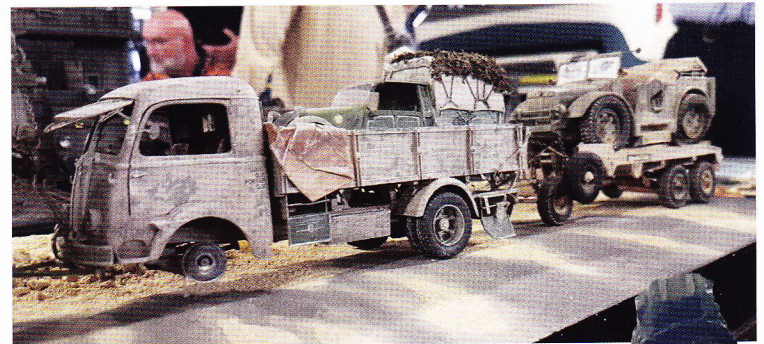
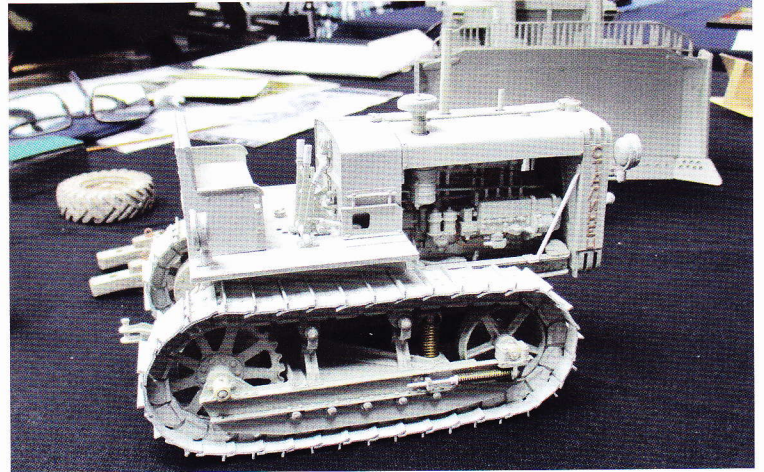

VOERTUIGEN OP VETERANENDAG

P.24

RENAULT FT VERSUS HINDERNISSEN

▲ Iveco Stralis 420 EEV met trailer voor instrumenten.

► Leopard 1 verbeterd van de rekwisietencommissie van de Landmacht.

▲ YPR met ERA van de rekwisietencommissie.

▲ Mercedes Benz Actros brandweervoertuig.

▼ Viking en Bandvagn van Korps Mariniers.

PRUTTTEL

Een model van de Pantser Rups Tegen Luchtdoelen (PRTL)

DOOR MARCEL VON HOBE

Ik had al langere tijd het idee om een model van de Nederlandse Pruttel te maken. "Pruttel" is natuurlijk de bijnaam voor het Nederlandse luchtdoelgeschut op basis van de Leopard 1. Na wat inlichtingen van mijn kleine bouwclubje hoorde ik dat de Pantser Rups Tegen Luchtdoelen (PRTL) er in twee versies is geweest; de PRTL en de PRTL-GWI, en dat de GWI later de naam "Cheetah" kreeg.

Contraves (computersystemen), Siemens (volgradar), Hollandse Signaalapparaten (zoekradar) en KraussMaffei/Porsche (onderstel), ontwikkelde twee prototypes, voorzien van twee 35 mm kanonnen die aan weerszijden van de toren waren geplaatst. Dit systeem, met de aanduiding SPFZ-A, is uiteindelijk gekozen voor verdere ontwikkeling (►).

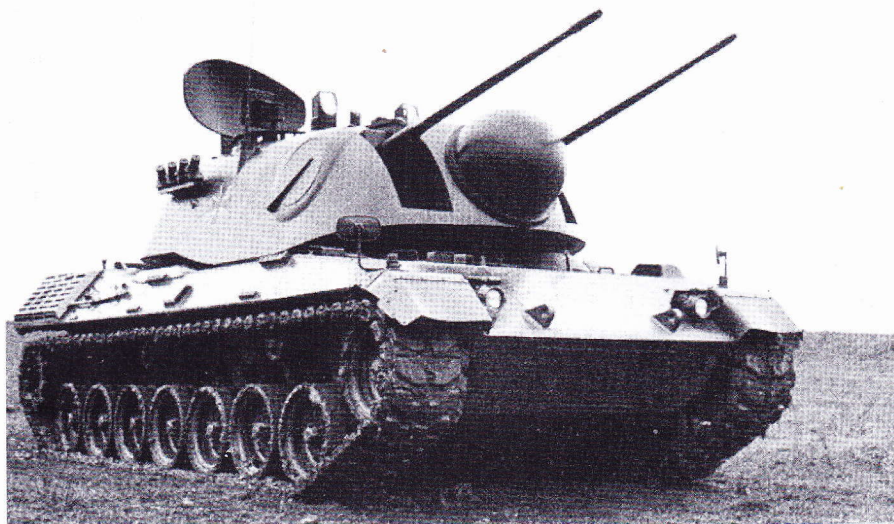

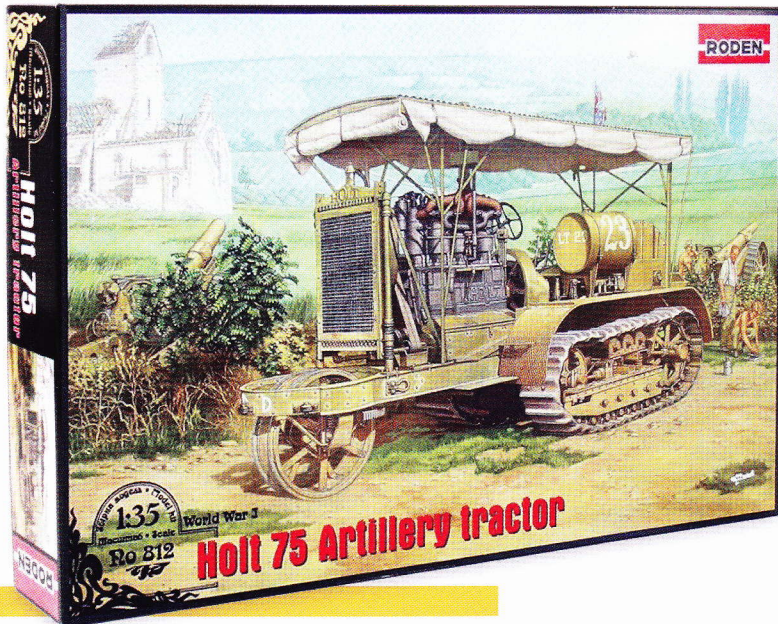
Die ontwikkeling resulteerde in de SPFZ-B die was voorzien van een

GESCHIEDENIS

De oorsprong van de PRTL ligt in Duitsland, waar in 1965 de vraag ontstond naar zelfrijdend luchtafweergeschut op basis van de Leopard 1 tank. Dit zou een radargeleid systeem moeten worden, met 30 of 35 mm snelvuurkanonnen en geschikt voor gebruik onder alle weersomstandigheden.

Vervolgens hebben twee consortia prototypes gebouwd. Het eerste koos voor twee 30 mm kanonnen in het midden van de koepel en noemde dit systeem "Matador" (►). Het tweede consortium, bestaande uit Oerlikon (wapens en toren),

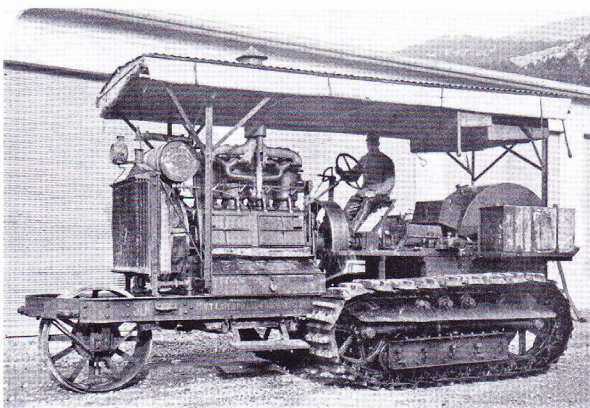

RODEN

HOLT 75 artillery tractor

Roden nr.812, 1/35

DOOR ANDRÉ JONKER

Toen ik deze bouwdoos in 2018 tijdens de modelbouwbeurs in Moll tegen het lijf liep was het liefde op het eerste gezicht. Ik wilde hem hebben en ik wilde hem ook meteen gaan bouwen. Zoals wel meer mensen zullen weten gaan "willen hebben" en "willen bouwen" niet altijd gelijk op.

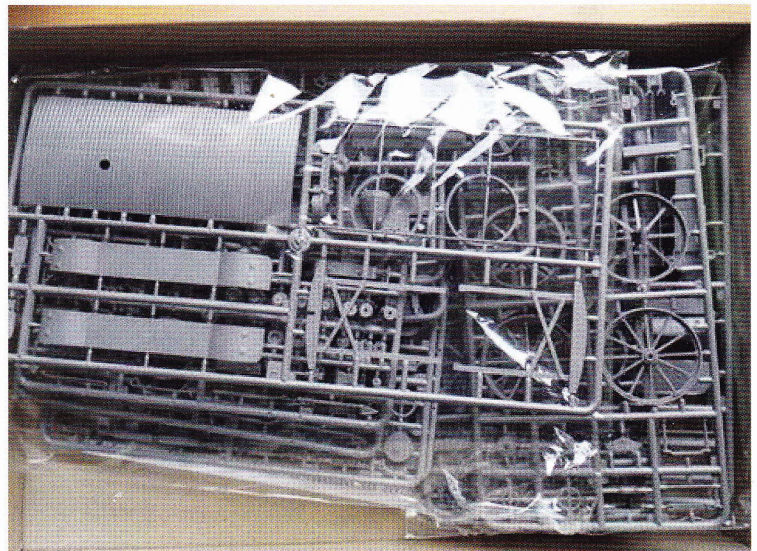
DE ACHTERGROND

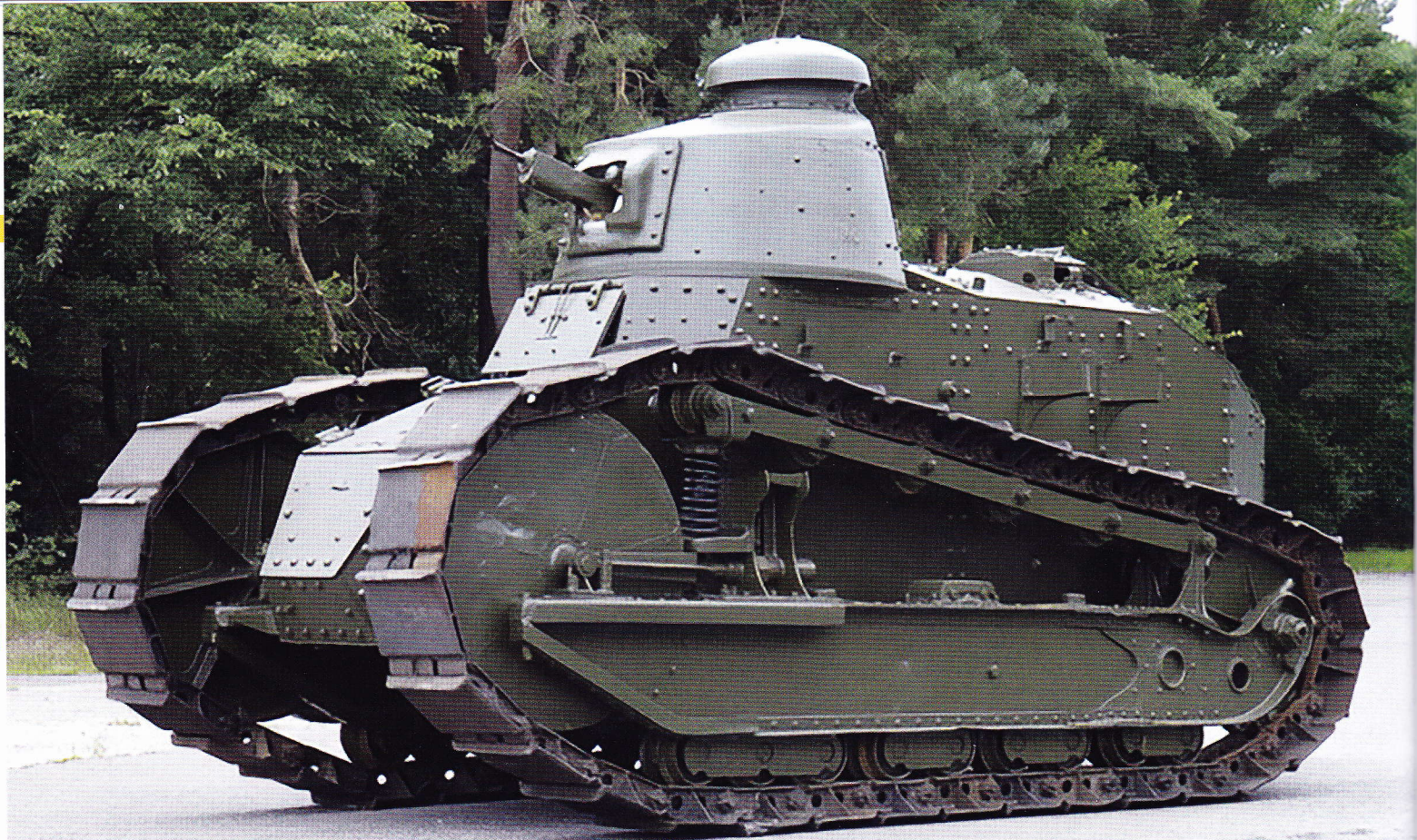
Aangezien de 1e Wereldoorlog 100 jaar geleden was afgelopen heeft die periode bij de fabrikanten de laatste paar jaar op extra aandacht mogen rekenen. Natuurlijk waren er wel wat (oudere) bouwdozen te vinden van bijvoorbeeld Airfix, Emhar en Toro. En er waren natuurlijk de resin-jongens die de meest obscure modellen wel uitbrachten. Maar de meeste andere fabrikanten gaven die periode niet echt de aandacht die het verdiende. Dat veranderde toen het bijna 100 jaar geleden was dat die oorlog begon. Opvallend zijn het wel grotendeels de nieuwere merken die het gros van de tanks en (Duitse) kanonnen uit WO 1 hebben uitgebracht. Denk aan Hobbyboss, Meng en Takom.

DE HOLT 75

Het voertuig is niet ontwikkeld voor gebruik in een oorlog, maar hij werd er wel voor gebruikt. Hij werd rond de vorige eeuwwisseling door Benjamin Holt ontwikkeld in het kader van de opkomende mechanisatie in de landbouw. Het ontwerp was robuust en succesvol en bleek ook aan

te slaan in Europa. Het waren vervolgens de Oostenrijkers en de Duitsers die op het idee kwamen de tractor ook in te zetten om (zware) artillerie te verslepen en de Engelsen volgden al snel in dit spoor. Dit volgens mij vooral omdat ze allemaal tegen het probleem aan liepen dat er wel heel veel paarden nodig waren om een stuk zwaar geschut door het veld te slepen. Dit nog los van het gezondheidsrisico voor de paarden. Natuurlijk woog de tractor er zelf met 15 ton ook wel aardig in. Hoewel de tractor (met een kanon er achter) nogal langzaam was, bleek hij wel erg betrouwbaar te zijn en het onderhoud zal (tegenover de verzorging en uitval van de paarden) enorm hebben meegevallen. In ieder geval, de mechanisatie sloeg goed aan en de rest is geschiedenis. Ik geloof dat er uiteindelijk tijdens de oorlog een kleine 2000 zijn ingezet en dat het voertuig nog lange tijd na de oorlog populair bleef, ook in de landbouw waar hij oorspronkelijk voor bedoeld was. Als ik het internet bekijk zijn er vandaag de dag trouwens nog relatief veel en goed onderhouden exemplaren over. Sommigen schijnen nog steeds te rijden, hoewel ze vast niet meer dagelijks op het land worden gebruikt.

Renault FT van het National Militair Museum

Renault FT op de barricades!

Nabij de Legerplaats bij Zeist werd in augustus 1937 op het oefenterrein Hoogte 50 te Soesterberg een oefening gehouden waarbij onze enige Renault FT tank werd gebruikt voor het beproeven van een aantal verschillende vechtwagenhindernissen. Dit was in de jaren dertig een oefenterrein van het 1e Regiment Genietroepen (Pioniers en Spoorwegtroepen). De Pioniers bouwden daar allerlei stellingen, hindernissen en verdeckte onderkomens en bliezen ze ook op. Er was op het terrein ook een ook een militair smalspoorlijntje aangelegd. Om een beeld te vormen van de locatie: vandaag de dag bevinden zich daar het Kamp Soesterberg met o.a. de verzamelplaats van defensie, de Domeinen Soesterberg en het voormalig Kamp van Zeist. Met de aanleg van de A28 snelweg kwam Kamp van Zeist aan de andere kant van deze snelweg te liggen, waardoor diverse viaducten over de weg moesten worden aangelegd.

In het archief van het NMM te Soesterberg ligt een dikke map over de geschiedenis van dit gebied. Wim den Dunnen is hier in de periode dat hij bij het museum als vrijwilliger actief was eens in gedoken. Hij vond toen o.a. unieke en prachtige glasplaatnegatieven van de hierboven genoemde beproeving van deze hindernissen. Op de glasheldere foto's is goed te zien hoe de Renault ze te lijf ging.

Een Franse FT rijdt over een obstakel van boomstronken om het staartvlak te demonstreren. (foto: internet)

Het tijdschrift De Militaire Spectator besteedde ook aandacht aan deze oefening. Op de pagina's 102 t/m 109 van de jaargang 1938 staat een uitgebreid verslag met omschrijvingen en tekeningen van de verschillende hindernissen en een aantal foto's waarop wordt getoond hoe de Renault FT probeert ze te overwinnen. Het verslag, uiteraard in de spelling van 1938, begint op de volgende pagina.

Met dank aan Wim den Dunnen en Martin Hoogerwerf. Let op de BHV-er met de brandblusser op de foto's. Just in Case!

